

32004R0868

30.4.2004.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 162/1

UREDBA (EZ) br. 868/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 21. travnja 2004.**

o zaštiti od subvencija i nepravednih praksi određivanja cijena koje uzrokuju štetu zračnim prijevoznicima Zajednice koji pružaju usluge zračnog prijevoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 80. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Na konkurentan položaj zračnih prijevoznika Zajednice pri pružanju usluga zračnog prijevoza u, preko ili iz Zajednice mogle bi štetno utjecati nepravedne i diskriminirajuće prakse zračnih prijevoznika koji pružaju slične usluge zračnog prijevoza iz zemalja koje nisu članice Zajednice.
- (2) Ovakva nepravedna i diskriminirajuća praksa može biti posljedica subvencioniranja ili drugih oblika pomoći koje dodjeljuje država, regionalno tijelo ili neka druga javna organizacija države koja nije članica Zajednice, ili nekih načina određivanja cijena zračnih prijevoznika izvan Zajednice koji uživaju pogodnosti nekomercijalnih povlastica.
- (3) Treba definirati protumjere koje se poduzimaju protiv takvih nepravednih praksi.
- (4) Unutar Zajednice postoje stroga pravila o dodjeli državne potpore zračnim prijevoznicima, pa treba predvidjeti mehanizme kojima bi se spriječio podređeni konkurentni položaj i šteta za zračne prijevoznike Zajednice i kojima bi se ponudila zaštita od zračnih prijevoznika iz država koje nisu članice Zajednice i koje od države primaju subvencije ili druge pogodnosti.
- (5) Ovom se Uredbom ne namjeravaju nadomjestiti sporazumi o zračnom prijevozu s trećim zemljama koji se

mogü upotrijebiti za djelotvorno rješavanje problema povezanih s praksama koje obuhvaća ova Uredba; kada na razini države članice postoji pravni instrument koji bi mogao omogućiti zadovoljavajući odgovor u razumnom vremenskom razdoblju, taj bi instrument u tom razdoblju imao prednost nad ovom Uredbom.

- (6) Zajednica bi morala imati mogućnost poduzimanja protumjera kojima bi se otklonile takve nepravedne prakse koje proizlaze iz subvencija, koje dodjeljuje vlada države koja nije članica Zajednice; Zajednica bi također trebala imati mogućnost rješavanja problema nepravednih praksi određivanja cijena.
- (7) Treba utvrditi kada se smatra da postoji subvencija, i u skladu s kojim načelima se protiv nje mogu uvesti kompenzacijske mjere, posebno je li subvencija usmjerena na određena poduzeća ili sektore ili je uvjetovana pružanjem usluga zračnog prijevoza trećim zemljama.
- (8) Pri utvrđivanju postoji li subvencija, treba dokazati da je vlada, regionalno tijelo ili neka druga javna organizacija dala financijski doprinos prijenosom sredstava ili postoje neki dugovi koji predstavljaju državni prihod i koji su dospjeli ali ih se vlada odrekla ili ih nije ubrala te je tako pogodovala poduzeću.
- (9) Treba utvrditi kada se smatra da postoji nepravedna praksa određivanja cijena; ispitivanje prakse određivanja cijena zračnog prijevoznika treće zemlje treba ograničiti na onaj ograničeni broj slučajeva u kojima zračni prijevoznik uživa korist od nekomercijalne povlastice koja se ne može jasno identificirati kao subvencija.
- (10) Treba jasno istaknuti da se smatra da postoji nepravedna praksa određivanja cijena samo u slučajevima kada se ta praksa jasno razlikuje od uobičajenog konkurentnog određivanja cijena; Komisija mora razviti detaljnu metodologiju za utvrđivanje postojanja nepravedne prakse određivanja cijena.

⁽¹⁾ SL C 151 E, 25.6.2002., str. 285.

⁽²⁾ SL C 61, 14.3.2003., str. 29.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 14. siječnja 2003. (SL C 38 E, 12.2.2004., str. 75.), Zajedničko stajalište Vijeća od 18. prosinca 2003. (SL C 66 E, 16.3.2004., str. 14.). Stajalište Europskog parlamenta od 11. ožujka 2004. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 30. ožujka 2004.

- (11) Osim toga, treba propisati jasne i detaljne smjernice u pogledu čimbenika koji mogu biti relevantni za utvrđivanje da li subvencije ili nepravedne cijene zračnog prijevoza koji obavlja zračni prijevoznik iz države koja ne pripada Zajednici uzrokuje štetu ili predstavlja prijetnju nanošenja štete; kako bi se dokazalo da praksa određivanja cijena povezana s obavljanjem takvog zračnog prijevoza uzrokuje štetu industriji Zajednice, treba obratiti pažnju na učinak drugih čimbenika te treba razmotriti sve relevantne i poznate čimbenike i gospodarske pokazatelje koji imaju utjecaj na stanje industrije, a posebno uvjete koji vladaju na tržištu Zajednice.
- (12) Bitno je definirati izraze „zračni prijevoznik Zajednice”, „industrija Zajednice” i „sličan zračni prijevoz”.
- (13) Treba specificirati tko može uložiti pritužbu i informacije koje takva pritužba mora sadržavati; pritužbu treba odbaciti ako nema dovoljno dokaza o šteti za nastavak postupka.
- (14) Poželjno je utvrđivanje postupka kojeg se treba pridržavati pri istragama nepravednih praksi zračnih prijevoznika iz zemalja izvan Zajednice; ovaj postupak mora biti vremenski ograničen.
- (15) Potrebno je utvrditi način na koji se zainteresirane strane obavješćuju o podacima koji su potrebni nadležnim tijelima; zainteresiranim stranama treba dati široke mogućnosti za podnošenje svih relevantnih dokaza i za obranu svojih interesa; također treba utvrditi pravila i postupke za tijek istraživanja, posebno pravila u skladu s kojima se zainteresirane strane predstavljaju, pojašnjavaju svoja stajališta i u određenom roku dostavljaju podatke, ako ta stajališta i podatke treba uvažavati; poštujući poslovnu tajnu, zainteresiranim stranama treba omogućiti pristup svim informacijama koje se odnose na istraživanje, a koje su važne za prikazivanje njihovog slučaja; ako predmetne strane ne surađuju na odgovarajući način treba predvidjeti mogućnost upotrebe drugih podataka za utvrđivanje nalaza te da takvi podaci budu manje povoljni za dotične strane nego što bi bili u slučaju dobre suradnje.
- (16) Treba utvrditi uvjete u kojima se mogu uvesti privremene mjere; Zajednica u svim slučajevima može uvesti ovakve mjere samo za razdoblje od šest mjeseci.
- (17) Istragu ili postupak treba prekinuti kadgod ne postoji potreba za uvođenjem mjera, na primjer, ako su iznos subvencije ili stupanj nepravednog određivanja cijena ili štete zanemarivi; postupak ne treba prekinuti ako odluka o prekidanju nije popraćena izjavom o razlozima za to; mjere moraju biti niže od iznosa subvencije u odnosu na koju se te mjere poduzimaju ili stupnja nepravednih cijena, ako bi taj niži iznos otklonio štetu.
- (18) Treba osigurati da razina mjera ne premašuje vrijednost danih subvencija ili nekomercijalnih povlastica ili vrijednost iznosa koji odgovara nanesenoj šteti, ako je taj iznos niži.
- (19) Treba osigurati da ove mjere ostaju na snazi onoliko dugo koliko je potrebno za suprotstavljanje subvencijama ili nepravednom određivanju cijena koji uzrokuju štetu.
- (20) Kada dođe do uvođenja mjera, prednost treba dati pristojbama; ako se pristojbe pokazuju neprimjerenim, mogu se razmatrati druge mjere.
- (21) Umjesto uvođenja privremenih ili konačnih mjera treba specificirati postupke za prihvatanje obveza za otklanjanje ili kompenziranje subvencija ili nepravednih praksi određivanja cijena i prouzročenih šteta; također je primjereno utvrditi posljedice kršenja ili neizvršavanja tih obveza.
- (22) Treba predvidjeti reviziju uvedenih mjera u slučajevima kada se dostave dostatni dokazi o promijenjenim okolnostima.
- (23) Mjere potrebne za provedbu ove Uredbe trebale bi se donijeti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾.
- (24) Oblik i razinu mjera te njihovo uvođenje treba detaljno izložiti u Uredbi kojom se te mjere uvode.
- (25) Treba osigurati da sve mjere koje se poduzimaju na temelju ove Uredbe budu u potpunosti u skladu s interesom Zajednice; ocjena interesa Zajednice uključuje identifikaciju bilo kakvih uvjerljivih razloga na temelju kojih bi se moglo doći do jasnog zaključka da uvođenje mjera ne bi bilo u općem interesu Zajednice. Takvi uvjerljivi razlozi bi, na primjer, mogli uključivati slučajeve u kojima bi nedostaci za potrošače ili druge zainteresirane strane bili jasno nerazmjerni bilo kojoj prednosti koju bi industrija Zajednice imala od uvođenja mjera.
- (26) Budući da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, a to je zaštita od subvencioniranja i nepravednih praksi određivanja cijena koji uzrokuju štetu zračnim prijevoznicima Zajednice u pružanju usluga zračnog prijevoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije, nego ih se može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je navedeno u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti iz istog članka, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Cilj

1. Ovom se Uredbom utvrđuje postupak koji treba slijediti kako bi se osigurala zaštita od subvencioniranja i nepravednih praksi određivanja cijena za zračni prijevoz iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice, ako se njima nanosi šteta industriji Zajednice.

2. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena bilo kakvih posebnih odredaba iz sporazuma o zračnom prijevozu između država članica i država koje nisu članice Europske zajednice.

3. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena bilo kakvih posebnih odredaba iz sporazuma između Zajednice i država koje nisu članice Europske zajednice.

Članak 2.

Načela

Mogu se odrediti kompenzacijske mjere u svrhu nadoknade:

1. subvencije koja je neposredno ili posredno dodijeljena zračnom prijevozniku koji nije iz Zajednice; ili
2. nepravednih praksi određivanja cijena zračnih prijevoznika koji nisu iz Zajednice;

u odnosu na pružanje usluga zračnog prijevoza na jednoj ili više ruta u i iz Zajednice, koje nanose štetu industriji Zajednice.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe:

- (a) „šteta” znači materijalna šteta nanesena industriji Zajednice ili opasnost materijalne štete Zajednici utvrđena u skladu s člankom 6.;
- (b) „industrija Zajednice” znači zračni prijevoznici Zajednice koji pružaju usluge sličnog zračnog prijevoza u cijelosti ili oni čiji zajednički udio predstavlja većinski dio ukupne ponude takvih usluga u Zajednici;
- (c) „zračni prijevoznik Zajednice” znači zračni prijevoznik s valjanom operativnom dozvolom koju je dobio od države članice u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2407/92 od 23. srpnja 1992. o izdavanju dozvola za zračne prijevoznike ⁽¹⁾;
- (d) „sličan zračni prijevoz” znači zračni prijevoz koji se obavlja na istoj ruti ili rutama kao i zračni prijevoz o kojem se radi,

ili takav zračni prijevoz koji se obavlja na ruti ili rutama koje su vrlo slične onima kojima se obavlja zračni prijevoz o kojem se radi.

Članak 4.

Subvencioniranje

1. Smatra se da subvencija postoji ako:
 - (a) postoji financijski doprinos koji daje vlada ili regionalno tijelo ili druga javna organizacija zemlje koja nije članica Europske zajednice, to jest, kada:
 - i. praksa vlade ili regionalnog tijela ili druge javne organizacije uključuje izravan prijenos sredstava, kao što su dotacije, zajmovi ili infuzije vlasničkog kapitala, potencijalan izravan prijenos sredstava određenom poduzeću ili preuzimanje obveza poduzeća kao što su jamstva za zajam;
 - ii. vlada ili regionalno tijelo ili druga javna organizacija otpuste ili ne prikupe dospjela potraživanja;
 - iii. vlada ili regionalno tijelo ili druga javna organizacija osiguravaju robu ili usluge koji ne spadaju pod opću infrastrukturu ili kupuju robu ili usluge;
 - iv. vlada ili regionalno tijelo ili druga javna organizacija izvrše plaćanja u mehanizam financiranja ili privatnom tijelu povjere izvršavanje jedne ili više vrsta funkcija navedenih u točkama i., ii. i iii. za koje je inače ovlaštena vlada i u praksi se ni u kojem smislu ne razlikuju od postupaka koje inače obavlja vlada;

(b) i ako se time dodijeli pogodnost.

2. Na subvencije se primjenjuju kompenzacijske mjere samo ako su one pravno ili stvarno ograničene na poduzeće ili na industriju ili na skupinu poduzeća ili industrija koje spadaju pod nadležnost tijela koje dodjeljuje subvencije.

Članak 5.

Nepravedne prakse određivanja cijena

1. Smatra se da nepravedne prakse određivanja cijena postoje za određenu uslugu zračnog prijevoza u i iz Zajednice kada zračni prijevoznici koji nisu iz Zajednice:
 - imaju koristi od nekomercijalne pogodnosti, i
 - zaračunavaju cijene zračnog prijevoza koje su toliko ispod onih koje nude konkurentni zračni prijevoznici iz Zajednice da uzrokuju štetu.

Ove se prakse moraju jasno razlikovati od uobičajenih konkurentnih praksi određivanja cijena.

⁽¹⁾ SL L 240, 24.8.1992., str. 1.

2. Pri uspoređivanju cijena prijevoza u obzir se uzimaju sljedeći elementi:

- (a) stvarna cijena po kojoj se prijevozne karte nude na prodaju;
- (b) broj sjedala od ukupnog broja raspoloživih sjedala u zrakoplovu za koje se nudi navodno nepravедna cijena;
- (c) ograničenja i uvjeti povezani s prijevoznim kartama prodanim po navodno nepravедnoj cijeni;
- (d) razina usluge koju nude svi zračni prijevoznici koji obavljaju sličan zračni prijevoz;
- (e) stvarni troškovi usluga zračnog prijevoznika koji nije iz Zajednice, plus razumna marža profita; i
- (f) situacija na usporedivim rutama, u smislu točaka od (a) do (e).

3. Djelujući u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3. Komisija razvija detaljnu metodologiju za utvrđivanje postojanja nepravедne prakse određivanja cijena. Ova metodologija mora obuhvatiti, *inter alia*, način na koji se u specifičnom kontekstu zrakoplovnog sektora ocjenjuju uobičajeno konkurentno određivanje cijena, stvarni troškovi i razumne marže profita.

Članak 6.

Utvrdjivanje štete

1. Utvrđivanje štete temelji se na pozitivnom dokazu i uključuje objektivno ispitivanje:

- (a) razine cijena za razmatrane zračne prijevoze i učinak takvih zračnih prijevoza na cijene koje nude zračni prijevoznici Zajednice, i
- (b) učinka tih zračnih prijevoza na industriju Zajednice, kako to pokazuju trendovi nekih gospodarskih pokazatelja, kao što su broj letova, iskorištenost kapaciteta, putničke rezervacije, udio na tržištu, profiti, dobit od kapitala, ulaganja, zapošljavanje.

Nijedan od ovih čimbenika sam za sebe ili više njih nema nužno značaj odlučujuće smjernice.

2. Pomoću svih podnesenih pozitivnih dokaza u odnosu na stavak 1., dokazuje se da dotična usluga zračnog prijevoza uzrokuje štetu u smislu ove Uredbe.

3. Istodobno se ispituju i drugi poznati faktori osim dotičnih usluga zračnog prijevoza koji nanose štetu industriji Zajednice kako bi se osiguralo da se šteta koja je uzrokovana tim drugim čimbenicima ne pripíše dotičnim uslugama zračnog prijevoza.

4. Utvrđivanje opasnosti od štete temelji se na činjenicama a ne samo na tvrdnjama, nagađanjima ili malo vjerojatnim mogućnostima. Promjena okolnosti, radi koje bi mogla nastati situacija u kojoj bi subvencija mogla uzrokovati štetu, mora biti jasno predvidljiva i neizbježna.

Članak 7.

Pokretanje postupka

1. Istraga u skladu s ovom Uredbom pokreće se na temelju pisane pritužbe koju u ime industrije Zajednice uloži bilo koja pravna ili fizička osoba ili bilo koja udruga, ili na poticaj same Komisije, ako ima dovoljno dokaza o postojanju subvencija protiv kojih se uvode mjere (uključujući, ako je moguće, njihov iznos) ili nepravédnih praksi određivanja cijena u smislu ove Uredbe, štete i uzročno-posljedične veze između navodno subvencionirane usluge zračnog prijevoza ili usluge zračnog prijevoza s nepravédnim cijenama i navodne štete.

2. Kada je očigledno da postoji dovoljno dokaza za pokretanje postupka, Komisija, djelujući u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2., pokreće postupak u roku od 45 dana od ulaganja pritužbe i o tome objavljuje obavijest u *Službenom listu Europske unije*. Kada se o dotičnom pitanju raspravlja u okviru bilateralnog sporazuma s dotičnom državom članicom, ovaj rok od 45 dana može se na zahtjev države članice dodatno produžiti za najviše 30 dana. O svakom dodatnom produženju roka odlučuje Komisija djelujući u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2.

Ako su podneseni dokazi nedostatni, Komisija, djelujući u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2., o tome obavješćuje podnositelja pritužbe u roku od 45 dana od datuma podnošenja pritužbe.

3. U obavijesti o pokretanju postupka navodi se početak istrage, opseg istrage, usluge zračnog prijevoza na dotičnim rutama, države koje su navodno dodijelile subvencije ili dozvole zračnim prijevoznicima koji su navodno koristili nepravédne prakse određivanja cijena i rok u kojem se zainteresirane strane mogu očitovati, predstaviti svoja stajališta u pisanom obliku i dostaviti podatke, ako se ta stajališta uzimaju u obzir tijekom istrage; u ovoj se obavijesti također navodi rok u kojem zainteresirane strane mogu zatražiti da ih sasluša Komisija.

4. Komisija o pokretanju postupka također obavješćuje zračne prijevoznike koji obavljaju dotične usluge zračnog prijevoza, dotičnu vladu i podnositelje pritužbe.

5. Komisija može u bilo koje vrijeme pozvati vladu dotične treće zemlje da sudjeluje u savjetovanju s ciljem razjašnjenja situacije u pogledu pitanja iz stavka 2. i postizanja sporazumnog rješenja. Kada je to primjereno, Komisija u ovo savjetovanje uključuje svaku zainteresiranu državu članicu. U slučajevima kada je savjetovanje između države članice i vlade dotične treće zemlje već u tijeku, Komisija se unaprijed povezuje s tom državom članicom.

Članak 8.

Istraga

1. Nakon pokretanja postupka, Komisija započinje istragu koja obuhvaća subvencioniranje ili nepravedne prakse određivanja cijena usluga zračnog prijevoza, koje pružaju zračni prijevoznici koji nisu iz Zajednice na nekim rutama, uključujući štetu. Ova se istraga provodi brzo i obično se završava u roku od devet mjeseci od započinjanja postupka, osim u sljedećim slučajevima, kada se taj rok može produžiti:

— pregovori s vladom dotične treće zemlje su uznapredovali do točke u kojoj se čini da će uskoro doći do zadovoljavajućeg rješenja po pritužbi, ili

— potrebno je dodatno vrijeme kako bi se postiglo rješenje koje je u interesu Zajednice.

2. Zainteresirane strane koje su se prijavile u roku navedenom u obavijesti o pokretanju postupka, saslušat će se ako su dale zahtjev za saslušanje iz kojeg se vidi da su one zainteresirana strana na koju će vjerojatno utjecati rezultat postupka i da postoje određeni razlozi radi kojih žele biti saslušane.

3. U slučajevima u kojima zainteresirana strana odbija pristup informacijama ili na neki drugi način ne osigura potrebne informacije u odgovarajućem vremenskom roku, ili ako značajno ometa istragu, privremeni ili konačni rezultati, pozitivni ili negativni, mogu se zaključiti na temelju raspoloživih činjenica. Kada se utvrdi da je zainteresirana strana dala lažne ili zbunjujuće informacije, te se informacije zanemaruju i mogu se koristiti raspoložive činjenice.

Članak 9.

Kompenzacijske mjere

Poželjno je da kompenzacijske mjere, bile one privremene ili konačne, budu u obliku pristojbi nametnutih dotičnom prijevozniku koji nije iz Zajednice.

Članak 10.

Privremene mjere

1. Privremene mjere mogu se izreći ako je privremeno pozitivno utvrđeno da prijevoznici koji nisu iz Zajednice uživaju pogodnosti subvencija ili su uključeni u nepravedne prakse određivanja cijena koje nanose štetu industriji Zajednice i da interes Zajednice zahtijeva intervenciju kojom bi se spriječila daljnja takva šteta.

2. Privremene mjere se mogu provesti u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2. Ove se mjere izriču najviše na šest mjeseci.

Članak 11.

Završetak bez mjera

1. Ako se pritužba povuče, ili ako se u okviru sporazuma o uslugama zračnog prijevoza između države članice i dotične treće zemlje postigne zadovoljavajuće rješenje, Komisija može završiti postupak, osim u slučaju kada takav završetak ne bi bio u interesu Zajednice.

2. Kada protumjere nisu potrebne, postupak se završava u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2. Svaka odluka o završetku postupka mora biti praćena izjavom o razlozima za to.

Članak 12.

Konačne mjere

1. Ako konačno utvrđene činjenice pokazuju da postoje subvencije ili nepravedne prakse određivanja cijena i štete koje su njima uzrokovane, i ako interes Zajednice zahtijeva intervenciju u skladu s člankom 16., izriču se konačne mjere u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3.

2. Razina mjera izrečenih za kompenziranje subvencija ne smije biti veća od iznosa subvencija izračunatih u smislu pogodnosti danih poduzeću koje ih prima te je utvrđeno da od njih imaju koristi zračni prijevoznici koji nisu iz Zajednice, i mora biti manja od ukupnog iznosa subvencija, ako je ta niža razina dostatna za otklanjanje štete nanosene industriji Zajednice.

3. Razina mjera izrečenih za kompenziranje nepravednih praksi određivanja cijena zračnih prijevoznika koji uživaju nekomercijalne pogodnosti ne prelazi razliku između cijena koje zaračunava dotični zračni prijevoznik koji nije iz Zajednice i cijena zračnog prijevoza koje nudi konkurentni zračni prijevoznik iz Zajednice, nego treba biti manja ako je takva niža razina dostatna za otklanjanje štete nanosene industriji Zajednice.

4. Mjere se u svakom slučaju izriču u odgovarajućim iznosima, na nediskriminirajućoj osnovi, za usluge zračnog prijevoza koje pružaju svi zračni prijevoznici koji nisu Zajednice, a za koje se utvrdi da imaju korist od subvencija ili koji koriste nepravedne prakse određivanja cijena za odgovarajuće rute, osim za usluge zračnog prijevoza koje pružaju oni zračni prijevoznici koji nisu iz Zajednice, a za koje je prihvaćeno preuzimanje obveza u skladu s ovom Uredbom.

5. Izrečena mjera ostaje na snazi onoliko dugo i u mjeri koliko je potrebno da bi se kompenzirale subvencije ili nepravedne prakse određivanja cijena koje uzrokuju štetu.

Članak 13.

Obveze

1. Istraga se može završiti bez izricanja privremenih ili konačnih mjera po primitku zadovoljavajućih dobrovoljnih obveza, prema kojima:

(a) vlada koja daje subvenciju ili nekomercijalnu povlasticu pristane otkloniti ili ograničiti subvenciju ili nekomercijalnu povlasticu ili poduzme druge mjere s odgovarajućim učinkom; ili

(b) se zračni prijevoznik koji nije iz Zajednice obvezuje revidirati svoje cijene ili prestati pružati usluge zračnog prijevoza na dotičnoj ruti kako bi se otklonili štetni učinci subvencije ili nekomercijalne povlastice.

2. Obveze se prihvaćaju u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2.

3. Ako bilo koja strana prekrši ili povuče preuzetu obvezu, izriče se konačna mjera u skladu s člankom 12. na temelju činjenica utvrđenih u okviru istrage koja je dovela do preuzimanja obveze, uz uvjet da je istraga zaključena konačnim utvrđivanjem stanja u pogledu subvencioniranja i da je dotičnom zračnom prijevozniku koji nije iz Zajednice ili vladi koja daje subvencije dana mogućnost očitovanja, osim u slučaju kada takav zračni prijevoznik ili vlada povuku preuzetu obvezu.

Članak 14.

Preispitivanja

1. Ako okolnosti to opravdavaju, može se preispitati potreba za trajnim provođenjem mjera u njihovom početnom obliku, na inicijativu Komisije ili na zahtjev države članice ili na zahtjev zračnog prijevoznika koji nije iz Zajednice, a na koji se primjenjuju mjere, ili na zahtjev zračnih prijevoznika iz Zajednice uz uvjet da su od izricanja konačne mjere prošle najmanje dvije uzastopne sjednice za red letenja IATA.

2. Preispitivanje iz stavka 1. pokreće Komisija djelujući u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 2. Na preispitivanje iz stavka 1. primjenjuju se odgovarajuće odredbe iz članka 7. i 8. Preispitivanjima se ocjenjuje kontinuirano postojanje subvencija ili nepravedno određenih cijena i/ili štete koju oni uzrokuju, uključujući ponovno utvrđivanje jesu li interesi Zajednice zahtijevaju kontinuiranu intervenciju. Ako preispitivanja to opravdavaju, mjere se stavljaju izvan snage, izmjenjuju ili zadržavaju kako je primjereno u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3.

Članak 15.

Odborska procedura

1. Komisiji pomaže odbor uspostavljen člankom 11. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2408/92 od 23. srpnja 1992. o pristupu zračnih prijevoznika Zajednice zračnim linijama unutar Zajednice⁽¹⁾ (dalje u tekstu Odbor).

2. Kod pozivanja na ovaj stavak primjenjuju se članci 3. i 7. Odluke 1999/468/EZ uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.

3. Kod pozivanja na ovaj stavak primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.

Razdoblje propisano člankom 5. stavkom 6. Odluke 1999/468/EZ iznosi tri mjeseca.

4. Odbor donosi svoj poslovnik.

Članak 16.

Interes Zajednice

Utvrđivanje prema članku 10. stavku 1., članku 11. stavku 2. i članku 12. stavku 1. da li interes Zajednice zahtijeva intervenciju ili da li se mjere trebaju zadržati u skladu s člankom 14. stavkom 2., temelji se na procjeni svih različitih interesa uzetih kao cjelina. Mjere se ne moraju primijeniti ako se nedvojbeno zaključuje da to nije u interesu Zajednice.

Članak 17.

Opće odredbe

1. Privremene ili konačne kompenzacijske mjere određuju se Uredbom, a izvršavaju ih države članice u obliku i stupnju koji su određeni i u skladu s drugim kriterijima koji su propisani Uredbom kojom se takve mjere određuju. Ako se odrede mjere koje nisu u obliku pristojbi, Uredbom se točno određuje oblik tih mjera u skladu s odredbama ove Uredbe.

⁽¹⁾ SL L 240, 24.8.1992., str. 8. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 1882/2003 (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

2. Uredbe kojima se uvode privremene ili konačne kompenzacijske mjere te uredbe ili odluke kojima se prihvaćaju obveze ili kojima se obustavljaju ili prekidaju istrage ili postupci, objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 18.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 21. travnja 2004.

Za Europski parlament
Predsjednik
P. COX

Za Vijeće
Predsjednik
D. ROCHE
